

Bitva u Petrovaradínu 1716 a dobytí temešského Banátu

Útok na benátské državy na Peloponésu v roce 1716 přiměl Karla VI. Jakožto garanta Karlovičského míru, začít novou válku s Turkem. Válka, která vypukla mezi Osmanskou říší a rakouskými Habsburky v roce 1716, byla chtěná z obou stran. Habsburkové do ní vstupovali jako ochránci Benátské republiky a jejich cílem bylo vytlačit Turky z Balkánu a Peloponésu. Turci vytáhli do boje s cílem pomstít se za urážku, které se jim dostalo v podobě habsburského ultimáta nařizujícího vrátit Benátkám území dobytá v posledních letech, přičemž v rámci odplaty hodlali získat zpět území ztracená po drtivých porážkách u Vídně a Senty.

Evžen Savojský shromáždil své vojsko u Futogu na levé straně Dunaje, Turci překročili Sávu a táhli po pravé straně Dunaje z Bělehradu pod velkým vezírem Damadem Ali pašou. Proto se musel Evžen s celým vojskem přepravit přes Dunaj, což se mu podařilo 2. srpna po dvou pontonových mostech a rozložil se pod Petrovardínskou pevností, již Habsburská moc získala v roce 1691 a postupně ji přebudovala podle nejmodernějších pevnostních plánů.

Prvním cílem Turků bylo město Petrovaradín, které představovalo klíčovou pevnost a zásobárnu Habsburských vojsk na Dunaji. Damad Ali přitáhl k Petrovaradínu 3. srpna a rozvinul se na jihovýchod od města. Obsadil návrší nad městem a opevnil se. Jeho křídla se přitom opírala o Dunaj.

5. srpna se rozhodl Evžen zrána zaútočit na Turky. Turci se ovšem nedali lacino a v jednu chvíli to vypadalo, že by jejich protiútok ve středu a proti Evženovu pravému křídlu mohl bitvu zvrátit, nakonec ale podpora dělostřelectva z pevnosti Petrovaradín, k níž pěchota ustoupila, a včasný protiútok těžké kavalérie vedené hrabětem Pálfym, kterou si princ prozíravě ponechal v záloze, situaci vyřešily. Evženovo levé křídlo zatím rychle postupovalo dopředu. Byly dobyty turecké baterie a jejich nová obsluha zahájila palbu na týl a centrum nepřátelské sestavy. Turecká armáda se dala na útěk, mnohým se ale nezdařilo, protože přes její rozbité pravé křídlo se do týlu prchajících dostala Evženova jízda. Damad Ali byl smrtelně zraněn, když se pokoušel v čele své osobní gardy o protiútok (patrně se jednalo o upřednostněnou formu sebevraždy, situace již byla beznadějná), zemřel krátce po bitvě. Poslední ohniska tureckého odporu byla zlikvidována zhruba v poledne. Jelikož Damad Ali nechal těsně před svým sebevražedným útokem popravít všechny dosavadní zajatce, čekal podobný osud i zajaté Turky.

Rozprášení turecké armády uvolnilo Evženovi ruce pro další akce. Necítil se již na plánované tažení na Bělehrad, neboť by podle něj nebylo na dobytí města dost času, a vytáhl raději k Temešváru, který snadno dobyl. Turci tak ztratili Temešský Banát a rozhodující střetnutí války se odložilo na následující rok, kdy Evžen Savojský úspěšně dobyl Bělehrad. Mír, uzavřený v Požarevci stanovil hranici na Sávě, zároveň však mír přiřkl císařství větší díl Srbska, prakticky v rozloze pozdějšího Bělehradského pašaliku.